

Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling basisschool Het Rondeel

Wij werken met de Meldcode Huiselijk Geweld en kindermishandeling die binnen Stichting wordt gehanteerd.

De Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling

Het bevoegd gezag van PRO8

Overwegende:

- dat PRO8 verantwoordelijk is voor een goede kwaliteit van het onderwijs aan de leerlingen en het contact hierover met hun ouders en dat deze verantwoordelijkheid zeker aan de orde is in geval van onderwijs aan leerlingen die (vermoedelijk) te maken hebben met huiselijk geweld of kindermishandeling;
- dat van de beroepskrachten die werkzaam zijn bij PRO8 op basis van deze verantwoordelijkheid wordt verwacht dat zij in alle contacten met leerlingen en hun ouders attent zijn op signalen die kunnen duiden op huiselijk geweld of kindermishandeling en dat zij effectief reageren op deze signalen
- dat PRO8 een meldcode wenst vast te stellen zodat de beroepskrachten die binnen onze organisatie werken weten welke stappen van hen worden verwacht bij signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling;
- dat PRO8 in deze code ook vastlegt op welke wijze zij de beroepskrachten bij deze stappen ondersteunt;
- dat onder huiselijk geweld wordt verstaan: lichamelijk, geestelijk of seksueel geweld, of bedreiging daarmee door iemand uit de huiselijke kring. Waarbij onder geweld wordt verstaan: de fysieke, seksuele, psychische aantasting van de persoonlijke integriteit van het slachtoffer. Tot de huiselijke kring van het slachtoffer behoren: familieleden, huisgenoten, de (voormalig) echtgenoot of (ex-) partner, mantelzorgers;
- dat onder kindermishandeling wordt verstaan: elke vorm van een voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel. Daaronder is ook begrepen eer gerelateerd geweld, huwelijksdwang, vrouwelijke genitale verminking en het als minderjarige getuige zijn van huiselijk geweld tussen ouders en/of andere huisgenoten;
- dat onder beroepskracht in deze code wordt verstaan: de beroepskracht die voor PRO8 werkzaam is en die in dit verband aan leerlingen en hun ouders zorg, begeleiding, onderwijs, of een andere wijze van ondersteuning biedt.

In aanmerking nemende

- De Wet bescherming persoonsgegevens / Algemene Verordening Gegevensbescherming; de Jeugdwet en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) 2015 en het privacyreglement van PRO8.

Inleiding

Met ingang van 1 juli 2013 zijn beroepskrachten die werken met jongeren, verplicht een meldcode te gebruiken bij signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling. Deze verplichting geldt ook voor het onderwijs. De Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (HGKM) heeft betrekking

op alle vormen van geweld in de huiselijke situatie, zoals lichamelijke en psychische verwaarlozing/mishandeling, seksueel geweld, genitale verminking, eer gerelateerd geweld en oudermishandeling (kind-oudergeweld). Tot kindermishandeling wordt ook gerekend het getuige zijn van huiselijk geweld tussen ouders of tussen andere huisgenoten.

De meldcode heeft als doel jongeren snel passende hulp te bieden, zodat een einde komt aan de (bedreigende) situatie. Hiertoe biedt de meldcode stappen en handvatten aan professionals voor signalering en het verdere handelen. De verschillende stappen zijn ingebed in de ondersteuningsstructuur van PRO8. We hebben bij het opstellen gebruik gemaakt van het basismodel meldcode van het Ministerie van Volksgezondheid (geactualiseerde versie 2016), Welzijn en Sport en de publicatie over de meldcode van het Nederlands Jeugdinstituut.

In het kader van de Wet verplichte meldcode hebben organisaties de plicht om:-te beschikken over een meldcode die aan de wettelijke eisen voldoet, én om de kennis over en het gebruik van de meldcode binnen de eigen organisatie te bevorderen.

Communiceren met ouders

Samenwerking tussen school en ouders is cruciaal voor de ontwikkeling en opvoeding van kinderen. Vanaf de eerste stap in de ondersteuningsstructuur en dus ook bij de meldcode, is het belangrijk in het contact met ouders te investeren door hen actief te informeren en de ontwikkeling van het kind met hen te delen. Ook bij gevoelige onderwerpen als (vermoedens van) kindermishandeling en huiselijk geweld is het van belang om bij elke stap in gesprek te blijven met de leerling en de ouders: benoemen wat je feitelijk waarneemt, (h)erkennen ouders deze waarnemingen, zijn dit signalen, lopen de vermoedens, wat hebben ouders zelf al gedaan, is er al hulp ingeschakeld, is hulpverlening noodzakelijk, is de geboden hulp effectief, enz. Ouders zijn bij kindermishandeling vrijwel altijd een deel van het probleem, maar zij zijn ook altijd een deel van de oplossing.

Betreffen de signalen huiselijk geweld of kindermishandeling (vermoedelijk) gepleegd door een beroepskracht, meld de signalen dan bij de leidinggevende of het college van bestuur. In dat geval is dit stappenplan niet van toepassing

Stappenplan

Bij signalen of vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling gelden de volgende vijf stappen:

Opmerking: de volgorde is niet dwingend. Bij iedere stap kan contact worden gezocht met Veilig Thuis, het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling. Zij kunnen ook meedenken over de te zetten stappen of over de wijze van in gesprek gaan met kind / ouders. Op hun website is allerlei informatie te vinden. Elke regio heeft een Veilig Thuis organisatie voor adressen kunt u terecht op de site <https://www.vooreenveiligthuis.nl> of bellen met het landelijke telefoonnummer 0800-2000.

Stap 1: Signaleren

Het signaleren van belemmeringen in de ontwikkeling van een kind en dit met ouders bespreken vormt een belangrijk onderdeel van de beroepshouding van leerkrachten en intern begeleiders. Leg signalen en eventuele feiten zo concreet en objectief mogelijk vast óók de gegevens die de signalen weerspreken.

Signaleer 'breed', benut eventueel ook het overzicht van de leerresultaten en/of de uitkomsten van het sociaal-emotioneel leerlingvolgsysteem. School gaat met ouders in gesprek over de

waargenomen signalen, feiten en de thuissituatie en het uitwisselen van informatie over de ontwikkeling van het kind. Dit gesprek draagt bij aan verheldering, ontkrachting of bevestiging van de zorgen. Ga bij deze stap niet in op de vermoedens van mishandeling, maar maak duidelijk dat je/jullie je zorgen maakt/maken om het gedrag dat het kind vertoont en dit met ouders wil/willen delen. Later gaat het gesprek met ouders over te zetten vervolgstappen en uit te voeren acties.

Stap 2: Collegiale consultatie

De leerkracht bespreekt de waargenomen signalen met de intern begeleider en eventueel collega's. Dat kan de leerkracht van vorig schooljaar zijn of de leerkracht van een broertje of zusje. De IB-er kan de leerkracht adviseren of zelf observeren in de klas en zo nodig de jeugdverpleegkundige, jeugdarts of jeugdconsulent / buurtcoach (functionaris vanuit de gemeente) consulteren. Ook kan de IB-er bij vermoedens van huiselijk geweld of kindermishandeling (anoniem) advies vragen bij Veilig Thuis. De IB-er informeert de directeur, ook bij de vervolgstappen.

Stap 3: Weging en risicotaxatie, eventueel in het multidisciplinair ondersteuningsteam of met de buurtcoach/jeugdconsulent (medewerker van de gemeente verbonden aan school)

De signalen, het ingewonnen advies en de informatie uit het gesprek met ouders worden op school besproken, eventueel in het ondersteuningsteam. Daarbij kunnen de ouders eventueel aanwezig zijn. De aard en de ernst van de signalen en het risico op kindermishandeling of huiselijk geweld worden daarin (multidisciplinair) afgewogen. Vervolgens wordt een afgestemde aanpak vastgesteld en uitgevoerd, gericht op de veiligheid van het kind en de ondersteuning van de ouders en de leerkracht.

Stap 4: Beslissen: hulp bieden waaronder melden en adviezen voor de leerkracht

School, het ondersteuningsteam en/of de buurtcoach/jeugdconsulent organiseert (zo mogelijk) de noodzakelijke hulp aan kind en ouders en geeft handelingsadviezen aan de leerkracht. Daarnaast wordt er overlegd óf en zo ja wie er een melding doet bij Veilig Thuis. Vanuit school meldt of de directeur of de IB-er (waarbij de directeur als eindverantwoordelijk van de melding op de hoogte is). Sluit bij een melding zoveel mogelijk aan bij feiten en gebeurtenissen die zelf zijn waargenomen. Met Veilig Thuis wordt afgesproken wat school, het ondersteuningsteam of de buurtcoach/jeugdconsulent na de melding, binnen de grenzen van de gebruikelijke werkzaamheden, zelf nog kan doen / doet om de leerling en de gezinsleden tegen het risico op huiselijk geweld of mishandeling te beschermen. In het ondersteuningsteam of met de buurtcoach/jeugdconsulent is afgesproken wie de ouders informeert over de uitkomsten van de bespreking en de eventuele melding bij Veilig Thuis.

Wanneer er met medewerking van ouders hulp op gang is gekomen, is een melding bij Veilig Thuis wellicht niet meer nodig. Uiteraard is het wel noodzakelijk te volgen of de kindermishandeling en/of het geweld stopt. Zo niet, dan is melding bij Veilig Thuis wel weer aan de orde.

Stap 5: Volgen

Als vanuit het ondersteuningsteam of de buurtcoach/jeugdconsulent hulp wordt geboden, is afgesproken wie de zorg coördineert. In samenwerking met leerkracht (en ouders) worden de effecten van deze hulp gevolgd en de aanpak zo nodig bijgesteld. Ook al lopen er trajecten vanuit Veilig Thuis en/of de hulpverlening, het is van belang dat school in contact blijft met de ouders. Tenslotte wordt er nazorg geboden en wordt de aanpak geëvalueerd.

Verslaglegging

De school en eventueel het ondersteuningsteam zorgen/zorgt voor verslaglegging van genomen stappen en acties en gebeurtenissen en feiten in de vorm van een logboek. Vermeld de bron als er informatie van derden is vastgelegd. Teken ook aan als een hypothese of veronderstelling wordt bevestigd of ontkracht. Ook de signalen en uitkomsten van gesprekken die over de signalen zijn gevoerd, de genomen stappen en de besluiten worden vastgelegd. Leg diagnoses alleen vast als ze zijn gesteld door een bevoegde beroepskracht. Deze informatie is nodig wanneer besloten wordt over te gaan tot een melding bij Veilig Thuis. Zorg ervoor dat deze rapportage ook voor de ouders/verzorgers en hulpverlening beschikbaar is.

Verwijsindex

In geval van een vermoeden van kindermishandeling zal ook afgewogen moeten worden om te melden in de verwijsindex. Deze verwijsindex heeft tot doel om beroepskrachten die met hetzelfde kind te maken hebben met elkaar in contact te brengen om te komen tot een gezamenlijke aanpak. Opmerking: beide acties, melding bij Veilig Thuis en in de verwijsindex kunnen aan de orde zijn.

Als de jongere 12 jaar is en nog geen 16 dan moet met hem / haar én met ouders vooraf over een melding worden gesproken. Dit omdat bij een melding doorgaans niet alleen gegevens over de jongere worden verstrekt maar ook over diens ouder(s)

- leg uit waarom er het voornemen is om een melding te gaan doen en wat het doel van de melding is
- vraag de ouders uitdrukkelijk om een reactie
- in geval van bezwaren van ouders, overleg op welke wijze tegemoet kan worden gekomen aan de bezwaren;
- is dat niet mogelijk, weeg de bezwaren dan af tegen de noodzaak om het kind te beschermen tegen het geweld of de kindermishandeling.

Het doen van een anonieme melding of een melding zonder dat de signalen met de ouders zijn besproken is alleen mogelijk als:

- de veiligheid van het kind, de medewerker zelf of die van een ander in het geding is;
- de vertrouwensrelatie met het gezin verstoort of kan verstoren
- als er goede redenen zijn om te veronderstellen dat de ouders het contact zullen verbreken (bijvoorbeeld door het kind van school te halen)

Dit kan in het ondersteuningsteam, met de buurtcoach/jeugdconsulent en met Veilig Thuis worden besproken.

Realiseer je dat in een latere fase de informatie van school door Veilig Thuis met ouders kan worden gedeeld. In sommige gevallen heeft een beroepskracht het recht om anoniem te blijven ten opzichte van het gezin. Bespreek dit met Veilig Thuis.

Beroepsgeheim

Onderstaand volgt achtergrondinformatie over de verhouding tussen het beroepsgeheim, het wettelijk meldrecht en de meldcode.

Beroepsgeheim

Iedere beroepskracht die individuele cliënten een vorm van begeleiding geeft heeft een beroepsgeheim. Deze zwijgplicht, zoals het beroepsgeheim ook wel wordt genoemd, verplicht de beroepskracht om, kort gezegd, geen informatie over de cliënt aan derden te verstrekken, tenzij de cliënt daarvoor toestemming heeft gegeven. De zwijgplicht geldt bijvoorbeeld voor intern begeleiders en maatschappelijk werkers.

Een leerkracht heeft geen beroepsgeheim wél ambtsgeheim of discretieplicht. Dat wil zeggen dat de leerkracht discreet omgaat met vertrouwelijke informatie.

Het omgaan met het beroepsgeheim vraagt om evenwichtskunst: geheimhouding waar mogelijk, zorgvuldige doorbreking van de zwijgplicht waar nodig. De hoofdregel om bij het verstrekken van cliëntgegevens toestemming te vragen, geldt ook voor een melding bij Veilig Thuis. De plicht om te zwijgen kan conflicteren met de plicht om te helpen. Om af te wegen of ook zonder toestemming informatie gedeeld mag worden, kan a.d.h.v. de volgende vijf vragen een zorgvuldige besluit worden genomen:

- Kan ik door te spreken zwaarwegende belangen van mijn cliënt behartigen?
- Is er een andere mogelijkheid om ditzelfde doel te bereiken zonder dat ik mijn beroepsgeheim hoeft te verbreken?
- Waarom is het niet mogelijk om toestemming van de cliënt te vragen of te krijgen voor het bespreken van zijn situatie met iemand die kan helpen?
- Zijn de belangen van de cliënt die ik wil dienen met mijn spreken zo zwaar dat deze naar mijn oordeel opwegen tegen de belangen die de cliënt heeft bij mijn zwijgen?
- Als ik besluit om te spreken, aan wie moet ik dan welke informatie verstrekken, zodat het geweld of de mishandeling effectief kan worden aangepakt?

Wettelijk meldrecht en meldcode

Iedere beroepskracht met een beroepsgeheim of een andere zwijgplicht heeft het wettelijk recht om, zo nodig zonder toestemming van (de ouders van) hun cliënt, vermoedens van kindermishandeling of huiselijk geweld, bij Veilig Thuis te melden. Gelet op de stappen in de meldcode betekent 'zonder toestemming' zeker niet zonder medeweten.

Noodsituaties

Vraag advies aan Veilig Thuis. Het is ook mogelijk om contact te zoeken met de Raad voor de Kinderbescherming en/of de politie in te schakelen.

Verantwoordelijkheden van PRO8

Gelet op de Wet verplichte meldcode draagt het bevoegd gezag van PRO8 er zorg voor dat:

- Er binnen de organisatie een meldcode beschikbaar is die voldoet aan de eisen van de wet;
- Er binnen de organisatie bekendheid wordt gegeven aan het doel en de inhoud van de meldcode;
- Regelmatig trainingen en andere vorm van deskundigheidsbevordering worden aangeboden, zodat beroepskrachten voldoende kennis en vaardigheden ontwikkelen en ook op peil houden voor het signaleren van huiselijk geweld en kindermishandeling en voor het zetten van de stappen van de code;

- De meldcode wordt opgenomen in het inwerkprogramma van nieuwe medewerkers;
- Er voldoende deskundigen beschikbaar zijn die de beroepskrachten kunnen ondersteunen bij het signaleren en het zetten van de stappen van de code;
- De meldcode aansluit op de werkprocessen binnen de organisatie;
- De werking van de meldcode regelmatig wordt geëvalueerd en dat zo nodig acties in gang worden gezet om de kennis over en het gebruik van de meldcode te bevorderen.

Ook bij deze afweging kan advies aan Veilig Thuis worden gevraagd.